

De heer M. Kat
Per e-mail: drsmkat@yahoo.com

Amsterdam, 13 september 2016

Betreft: M. Kat / S. Fennema, P. Schram en de hoofdredacteur van EenVandaag

Geachte heer Kat,

Hierbij bevestig ik nog de ontvangst van uw aanvullende e-mail van 11 september jl.

Op grond van artikel 4 van het Reglement voor de werkwijze van de Raad (zie bijlage) hebben de voorzitter en secretaris zich een oordeel gevormd over het rechtstreeks belang van klager.

Zoals u in bijgevoegde beslissing kunt lezen concluderen de voorzitter en secretaris tot het evident ontbreken van een rechtstreeks belang. Een kopie van de beslissing wordt aan de hoofdredactie van EenVandaag gestuurd.

U kunt gedurende veertien dagen na vandaag tegen deze beslissing schriftelijk en gemotiveerd beroep aantekenen.

Met vriendelijke groet,

mw. mr. D.C. Koene
secretaris

Bijlagen

Conclusie van de voorzitter en secretaris van de Raad voor de Journalistiek
ex artikel 4 Reglement voor de werkwijze van de Raad

inzake de klacht van

M. Kat

tegen

S. Fennema, P. Schram en de hoofdredacteur van EenVandaag

De heer M. Kat (klager) heeft op 7 augustus 2016 een klacht ingediend tegen de heer S. Fennema, de heer P. Schram en hoofdredacteur van EenVandaag (AVROTROS). Naar aanleiding daarvan heeft de secretaris van de Raad in een e-mail van 25 augustus 2016 klager geïnformeerd over de klachtprocedure, waarop klager diezelfde dag heeft gereageerd. Bij de beoordeling van het rechtstreeks belang van klager is verder correspondentie tussen de secretaris en klager betrokken van 29 en 30 augustus 2016 en van 1, 4, 5 en 11 september 2016.

FEITEN

In de periode van 1 tot en met 4 augustus 2016 is een reeks afleveringen uitgezonden van het televisieprogramma EenVandaag (AVROTROS) onder de titel “*Complot or Not?*”. Op de website van EenVandaag is op 2 augustus 2016 de volgende informatie over de serie gepubliceerd:

“Vanavond in EenVandaag een introductie van de afleveringen waarin de meest invloedrijke complotten en complottheorieën van de afgelopen tijd de revue passeren. Met socioloog Jelle van Buren die dit jaar promoveerde op een onderzoek naar de complotdenker, en met psycholoog Jan-Willem van Prooijen die onderzoek deed naar complotdenken en de relatie tussen het populisme en de complotdenker.

Zij kunnen antwoord geven op de vraag waarom complottheorieën zo onweerstaanbaar zijn en waarom het juist nu zo’n vlucht lijkt te nemen. Welke ingrediënten zijn nodig voor een complottheorie en welke risico’s zijn verbonden aan het denken in complotten? Hoe moeten media en overheden omgaan met complotdenkers? In hoeverre kun je complotdenken in verband brengen met risico’s op het gebied van terrorisme?

Ook geven we een voorproefje van de vier afleveringen waarin we een bewezen complot vergelijken met een onbewezen complot.”

HET STANDPUNT VAN KLAGER

Klager stelt – kort samengevat – dat in geen van de afleveringen iemand aan het woord is gelaten die zou kunnen worden beschouwd als sprekend namens dan wel het standpunt vertolkend van de groep waar de hele serie over gaat: de ‘complotdenkers’. Gedurende de uitzendingen zijn aan de redactie diverse e-mails gestuurd door burgers die de oproep deden de serie in balans te brengen door ook mensen aan het woord te laten van de groep ‘complotdenkers’. Deze oproepen zijn genegeerd en de e-mails zijn niet beantwoord.

Daarbij komt dat voorafgaand aan de start van de serie de redactie op de hoogte is gebracht van een klacht – ingediend door onder anderen klager – tegen de heer Van Buren, die optrad als de belangrijkste ‘adviseur’ van de redactie. Aan deze klacht is in de uitzendingen ten onrechte geen aandacht besteed. Verder wijst klager erop dat alle geïnterviewden in de serie én de omroep/journalisten door de staat worden betaald. Gezien het feit dat de staat door de ‘complotdenkers’ wordt gezien als de grote vijand en als bron van alle kwaad, had de redactie eens te meer moeten streven naar evenwicht in de berichtgeving. Dit is niet gebeurd.

Voorts meent klager dat het publiek op grove wijze wordt misleid doordat op de website van het programma onjuiste c.q. leugenachtige informatie is gepubliceerd. Klager concludeert dat aldus geen verantwoorde journalistiek is bedreven.

Volgens klager moet hij als 'rechtstreeks belanghebbende' worden beschouwd, omdat hij in een artikel in het AD en in een boek van Maarten Reijnders als 'de bekendste complotdenker van Nederland' is omschreven.

BEOORDELING VAN HET RECHTSTREEKS BELANG

Volgens artikel 2 lid 1 van het Reglement voor de werkwijze van de Raad moet een klacht worden ingediend door een 'rechtstreeks belanghebbende'. Volgens het vaste oordeel van de Raad kan een klager als zodanig worden aangemerkt, indien zijn belang bij de gewraakte publicatie *direct* betrokken is en hij door die publicatie *persoonlijk* in zijn belang is geraakt.

De klacht heeft een dermate algemeen karakter dat niet kan worden gezegd dat deze betrekking heeft op een direct betrokken belang van klager waarin hij door de gewraakte berichtgeving is geschaad. De serie gaat over complottheorieën en complotdenkers in het algemeen, klager wordt in de uitzendingen niet genoemd. Dat klager de redactie voorafgaand aan de uitzendingen van informatie heeft voorzien waaraan geen aandacht is besteed, verschaft hem niet het vereiste directe belang bij de uitzendingen. Ook overigens is niet gebleken van omstandigheden die kunnen leiden tot het oordeel dat het belang van klager *direct* betrokken is bij de uitzendingen en hij daardoor *persoonlijk* in zijn belang is geraakt. Dat klager in het AD en in een boek is omschreven als 'de bekendste complotdenker van Nederland' maakt dit niet anders.

De voorzitter en de secretaris van de Raad concluderen daarom dat een rechtstreeks belang van klager evident ontbreekt.

Ten overvloede overwegen de voorzitter en secretaris van de Raad dat indien met betrekking tot publicaties waarbij niet zozeer een individueel belang maar eerder een collectief belang in het geding is, een klacht wordt ingediend door een organisatie die door doelstelling en feitelijk handelen opkomt voor het in geding zijnde belang, deze mogelijk wel ontvankelijk is.

Relevante artikelen uit het Reglement voor de werkwijze van de Raad: 2 en 4

Relevante eerdere conclusies van de Raad: RvdJ 2009/20, RvdJ 2009/10 en RvdJ 2008/28

CONCLUSIE

Het is evident dat klager geen rechtstreeks belang heeft bij deze zaak.

Zo vastgesteld op 13 september 2016 door mr. Th. Groeneveld, voorzitter, en mw. mr. D.C. Koene, secretaris.

Voorzitter

Secretaris